

An aerial photograph of a suburban neighborhood. In the upper right, a large industrial facility is highlighted with a red 3D model overlay. The facility consists of several interconnected rectangular buildings, a tall thin chimney, and a shorter wider chimney. To the left of the facility is a green sports field. The surrounding area is filled with residential houses, trees, and a road network. A railway line runs horizontally across the upper part of the image.

Gestaltungsprogram Renova Sävenäs avfallskraftvärmeverk

Innehåll

• Inledning - Bakgrund och syfte	03
• Sammanfattning	04
• Processkarta Gestaltningssystem	05
• Historia, närtid och framtid	06
• Stads- och landskapsbild, Befintlig bebyggelse	09
• Koncept och skisser	11
• Gestaltningssystem	14
• Stads- och landskapsbild, Ny bebyggelse	15
• Referenser och materialitet	16
• Visionsbilder	18

Kvällsvy över Renovas befintliga avfallskraftvärmeverk i Sävenäs

Inledning

Bakgrund

Renovas avfallskraftvärmeverk i Göteborg är ett av världens mest effektiva. Här tar Renova varje år hand om uppemot 550 000 ton brännbart avfall, samtidigt som de producerar el och värme. Ungefär hälften av avfallet som behandlas här är hushållsavfall och hälften är avfall från företag och offentlig verksamhet. Avfallet kommer främst från de tio ägarkommunerna i Göteborgsregionen.

Avfallskraftvärmeverket är en stor energileverantör till samhället. Anläggningen producerar fjärrvärme till bostäder och kontor, samt el till elnätet. En tredjedel av värmen i Göteborgsområdets fjärrvärmenät och el motsvarade fem procent av göteborgarnas elbehov kommer idag från avfallskraftvärmeverket.

För att säkra regionens framtida behov genomförs ett detaljeplanearbete med ett utvecklingsperspektiv på 50 år. Det befintliga avfallskraftvärmeverket kommer över tid behöva byggas om och kompletteras med nya byggnadsvolymer. Storlek, placering och höjd på de nya volymerna är idag satta utifrån tekniska krav på anläggningen. Volymerna kommer under och efter detaljplaneprocessen att ändras både avseende mått och placering i takt med att samhällets behov och anläggningens tekniska förutsättningar fastslås.

Platsen

Sävenäs ligger nordost om centrala Göteborg, i direkt anslutning till E20 och Västra stambanan. Området och omgivningen har en varierande bebyggelse av bostäder och verksamheter. Norr om anläggningen ligger Säveåns dalgång och dess Natura 2000 område.

Platsen är även en av stadens viktiga entréer och en fortsatt utveckling av avfallskraftvärmeverket kommer att påverka området Sävenäs och stadens siluett och landskapsbild.

Syfte

Gestaltningsprogrammet syftar till att beskriva och förmedla en ambitionsnivå som ska hålla över lång tid och ska fungera som vägledning vid detaljplanens genomförande. Gestaltningsprogrammet är en bilaga till detaljplanen för området och ger förslag till hur nya byggnader kan gestaltas så att en god bebyggd helhetsverkan uppnås.

Gestaltningsprogrammet har tre tydliga mål:

- Belysa på vilket sätt anläggningens utveckling påverkar Sävenäsområdet och stads- och landskapsbild.
- Ta fram gemensamma gestaltungsprinciper och referenser med utgångspunkt i platsens förutsättningar och befintlig bebyggelse.
- Inspirera och visualisera Renovas ambitioner för verksamheten på platsen.

Projektgrupp

Gestaltningsprogrammet har tagits fram av Liljewall på uppdrag av Renova i samverkan med Stadsbyggnadsförvaltningen Göteborg Stad.

Medverkande:

Markus Bergerheim, Liljewall

Hillevi Kittel, Liljewall

Tobias Weyand, Liljewall

Attreyee Ghose, Liljewall

Gabriella Falk, Liljewall

Lisa Bindgård, Renova

Christer Lundgren, Renova

My Andreasson, Stadsbyggnadsförvaltningen

Martin Steen, Stadsbyggnadsförvaltningen

Björn Siesjö, Stadsbyggnadsförvaltningen

Björn Bryngelsson, Stadsbyggnadsförvaltningen

Sammanfattning

Detaljplanens förutsättningar

Detaljplanen medger storskaliga byggnader och byggnadsverk väl synliga vida omkring. Det är därför av vikt att genomförandet sker med hänsyn till omgivande landskap och bebyggelse samt att den arkitektoniska kvalitén är hög. Hur mycket anläggningen påverkar landskapsbilden är beroende av volymhantering, utformning och materialval. Volymskisser och konsekvensbedömning utgår från ett maxalternativ, där utbredningen sedan kan bli mindre eller få en annan placering i genomförandeskedet. En utmaning för den här typen av detaljplaner är att det handlar om att sätta fysiska begränsningar i form av byggnadsutbredning, byggnadshöjder och så vidare, för en industriell process som inte har någon bestämd fysisk form utan ska utvecklas över tid.

Tekniska förutsättningar

Den fysiska formen för avfallskraftvärmeverket hänger ihop med processens respektive delar. Dessa ser väldigt olika ut, bland annat beroende på att det är olika leverantörer för olika processdelar. Det finns stora delar av avfallskraftvärmeverket där den utvändiga gestaltningen är relativt oberoende av innehållet och uppbyggnaden kan göras med enkla standardiserade fasadelement. För underhåll och den dagliga verksamheten krävs robusta och tåliga material som i vissa fall behöver kunna demonteras. Verkets funktion styrs även av hur de olika byggnaderna och processutrustningen är placerade i förhållande till varandra. Att få till en robust och effektiv transport av bränsle till pannorna är viktigt för att verket ska fungera bra. Därför har detaljplanen stor marginal i var byggnader och tillhörande utrustning får placeras på tomten. Exempel på tillhörande utrustning är silos, tankar och cisterner för förvaring, rörbryggor, bandgångar med mera för bränsletransport. Utrymningstrappor och säkerhetsutrustning är ibland dolda bakom väggar och tak och står ibland fritt placerade. Utvecklingen av teknik för koldioxidavskiljning (CCS) går i dagsläget fort. Detaljplanen är utformad för att tillåta att det uppförs byggnader och kringutrustning för koldioxidavskiljning oberoende av vilken teknik som väljs. En utmärkande byggnadsdel är skorstenen som får uppföras till en höjd av +160 meter över grundkartans nollplan. Detta är lika högt som den befintliga skorstenen. Skorstenen är den del av byggnaden som syns på längst avstånd.

I gestaltningsprogrammet illustreras den framtida möjligheten att transporter kan ske via tåg. Det är inget som avgörs i detaljplanen men skulle kunna innebära mer hållbara transporter på lång sikt. Ett annat alternativ är att transporter av tex avskild koldioxid kan transporteras i ledningar under mark till Göteborgs hamn.

Visionbild - Skymningsvy från E20

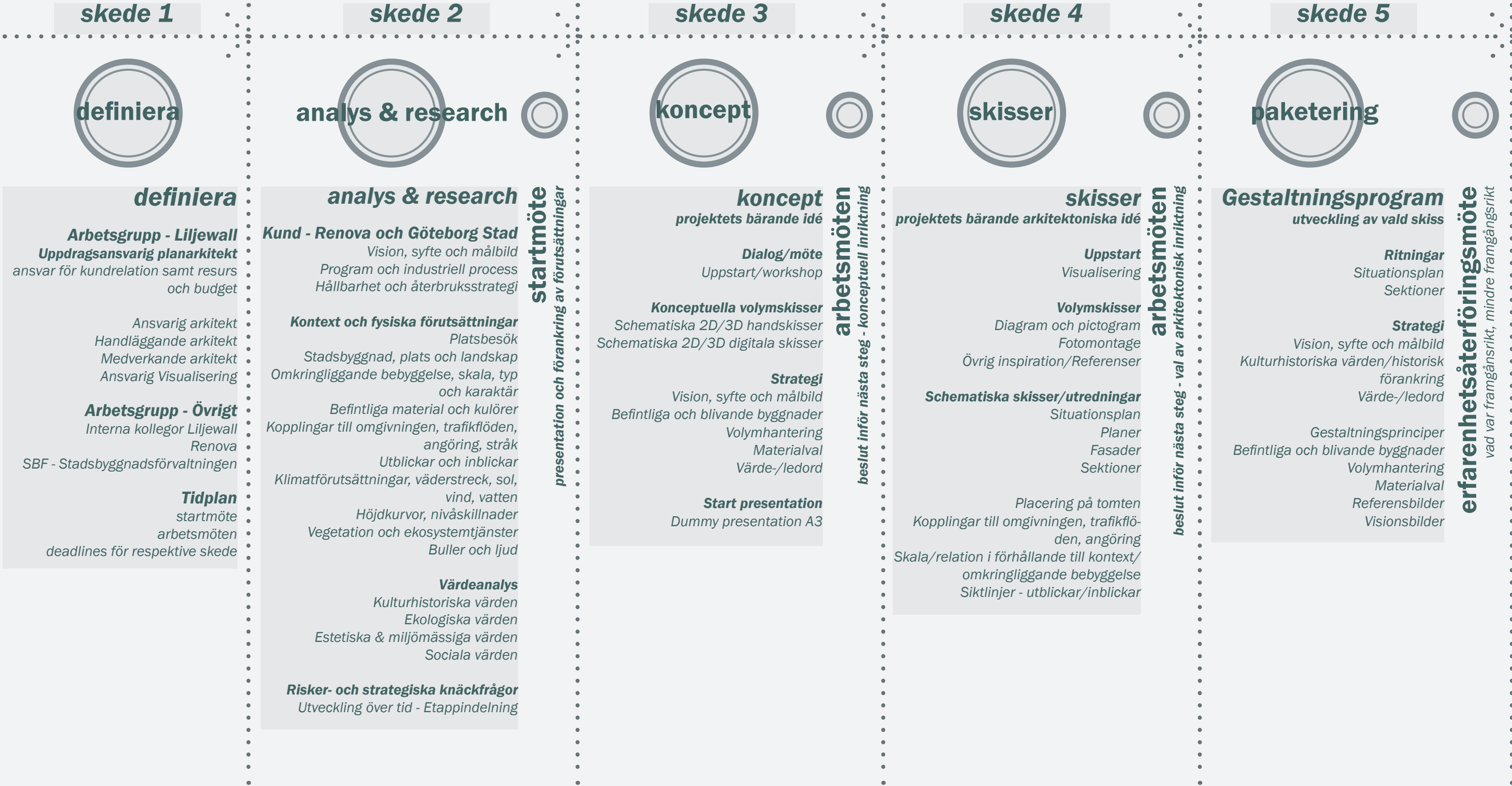
Detaljplanens gestaltningsprinciper

Renovas avfallskraftvärmeverk är redan idag ett landmärke och en vidare utveckling kommer att förstärka dess närvaro i området. Ambitionen är att tillkommande bebyggelse, både tillbyggnader till det befintliga verket och nya byggnader, ska utformas med omsorg och med en gestaltning som håller över tid. De ska ha en hög arkitektonisk kvalitet och utföras med hållbara och robusta material. Den stora utmaningen är att bryta ner skalan. Genom en tydlig volymhantering, välarbetade fasader, noggrant utvalda material och kulörer kan skalan brytas ner där en balans mellan byggnad och omgivning skapas. Målsättningen är att anläggningen ska kännas som en helhet där verkets volymer vävs samman med enhetliga material och kulörer. De arkitektoniska gestaltningsprinciperna för de nya volymerna hämtar inspiration från den klassiska industriarkitekturen, där kvalitéer som en tydlig bas, midja och krona eftersträvas. Tegel lyfts fram som det huvudsakliga materialvalet som kompletteras med material som plåt och glas.

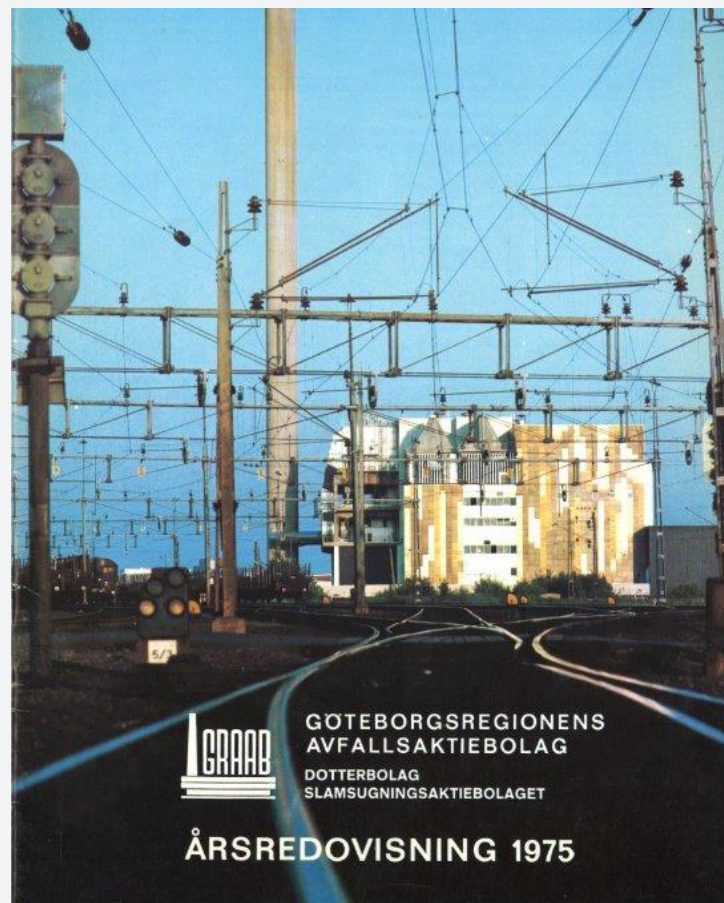
De arkitektoniska gestaltningsprinciperna för tillbyggnader till det befintliga verket är att bygga vidare med de principer som etablerats under senare delen av 2000-talet. Här används material som ljus TRP-plåt i varierande riktning med inslag av stora glaspartier. För att addera nya årsringar bör även nya tolkningar i detaljeringen av volymer och materialen plåt och glas appliceras.

Processkarta - Gestaltningsprogram

Processkartan beskriver arbetsprocessen i framtagandet av gestaltningsprogrammet. Syftet är att säkerställa kvalitet i processen och i arkitekturen.

Historia

1975

1967 antas den stadsplan som till viss del fortfarande gäller för området. 1972 öppnar Savenäs förbränningsanläggning och verket har över åren byggts om och ut över tid. Ursprungligt gestaltningskoncept hämtar inspiration och färgpalett från elden i förbränningsprocessen där fasaden mot kommungränsen i nordost symboliserar en stiliserad flamma.

1985

Under mitten av 1980-talet byggs verket till med en stor byggnadsvolym mot spårområdet i söder. Även i denna tillbyggnad tar man inspiration från elden men nu med ett större och enhetligt grafiskt uttryck. Stilmässigt ser man kopplingar till postmodernismen i dess symmetriska indelning och i fönstersättningen. Fasaden kläs med en TRP-plåt i vertikala och diagonala riktningar med kulörer i rött, orange, gult och grönt.

2010

På 2000-talet genomfördes en omfattande ombyggnation med en fjärde förbränningslinje samt en fasadrenovering och samtliga byggnader har sedan dess en enhetlig grå och vit färgsättning som ger en modern och industriell karaktär. Det postmodernistiska greppet i den södra fasaden lyser igenom med varierande skuggbild på plåtarna i olika riktningar. Renova adderar även sin logotyp på byggnaderna för att lyfta fram företagets identitet och varumärke och de fysiska skyltarna syns på långt håll dag som natt och påminner om dess plats i området.

2020 -

Strategin för befintliga byggnader är att bevara och underhålla gestaltningskonceptet om ett enhetligt uttryck men med förankring i historien. De gamla byggnaderna återspeglar de ideal och metoder som var moderna när de byggdes. De är årsringar som påminner om olika perioder i historien. Kommande årsringar kan bli en symbol för framtidens Renova och med sin gestaltning förmedla bolagets vision: Vi sätter värde på allt för en hållbar morgondag.

1967

Tidslinje

2024

Närtid

0 - 5 år

Avfallskraftvärmeverket innehåller idag följande funktioner/ byggnader: tipphall, bunker, pannor, turbin, el- och ställverk, zinkåtervinningsanläggning, vattenrening, rökgasrening, försortering, verkstadslokaler, förrådslokaler, kontorslokaler, driftlednings-lokaler, utbildningslokaler och personalutrymmen.

Utbyggnaden kommer ske successivt över en tidperiod på 25 år eller mer beroende på investeringsbeslut och bedömd livslängd på befintlig anläggning. Möjlig etappindelning utgår från att nya förbränningslinjer kan anläggas samtidigt som de gamla är i bruk.

5 - 8 år

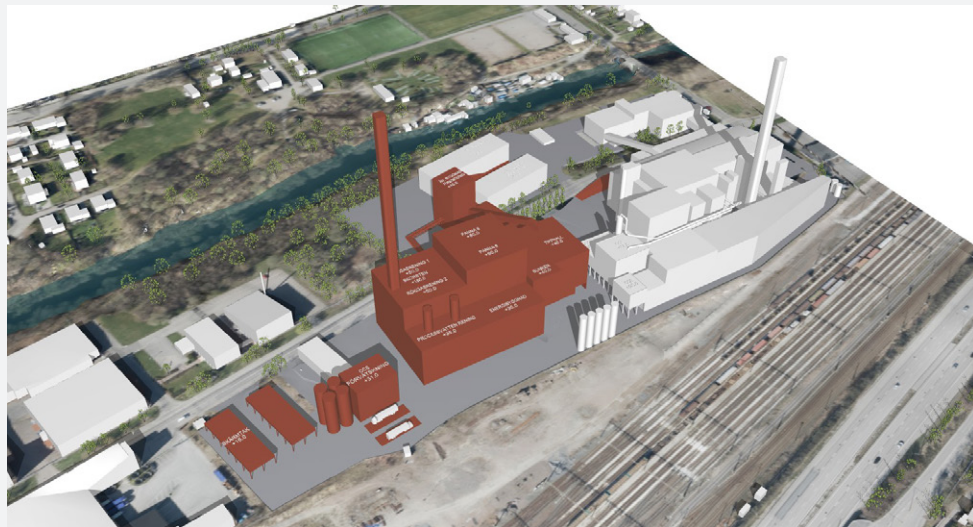
Den utbyggnad som ligger närmst i tiden för genomförande är byggnader och lagringsplatser för koldioxidinfångning och förvätskning där så kallad CCS (carbon capture and storage) ska installeras på rökgasreningen till en av avfallsförbränningspannorna.

8 - 10 år

I nästa etapp kommer troligen någon form av återvinnings- och sorteringsverksamhet att uppföras på den norra sidan om Von Utfalls-gatan.

Framtid

10 - 15 år

Ny avfallsförbränningsanläggning med nya förbränningslinjer som ersätter uttjänta förbränningslinjer byggs bredvid det befintliga verket. Anläggningen består av ramp, tipphall, bunker, två pannor, energibyggnad, vettenrening, rökgasrening och koldioxidinfångning. Den nya anläggningen kopplas ihop med återvinnings-/sorteringsverksamhet på andra sidan Von Utfallsgatan. Vågstationen ersätts med ny vågstation.

15 - 25 år

Nya pannor installeras på de uttjänta pannornas plats om regionen har behov av ökad kapacitet. Stickspår och tömningshall byggs för in- och utlastning via järnvägstransporter.

25 - 50 år

Vy över en fullt utbyggd anläggning.

2040

Tidslinje

2075

Stads- och landskapsbild

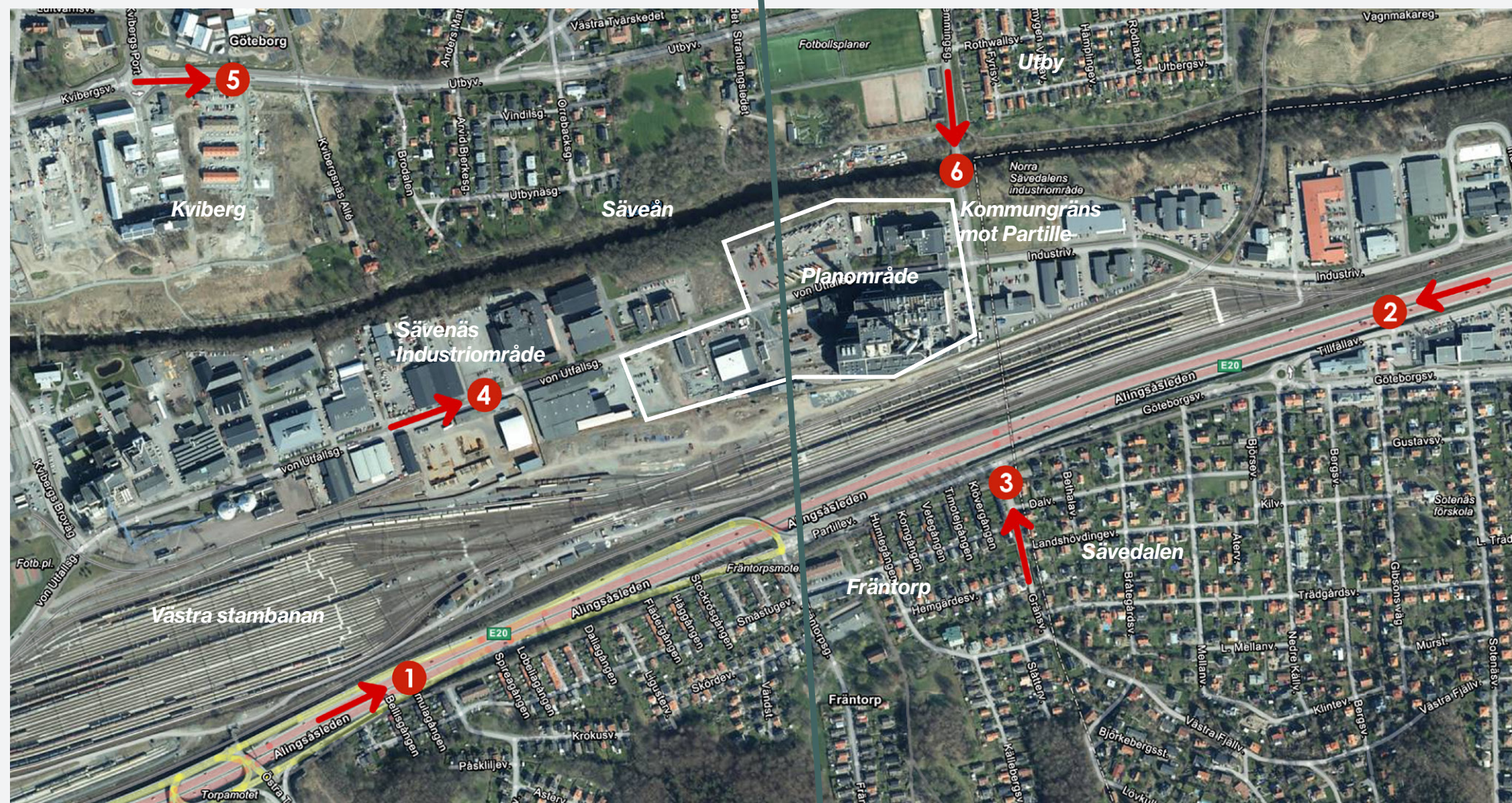
Platsen

Sävenäs ligger nordost om centrala Göteborg, i direkt anslutning till E20 och Västra stambanan. Området och omgivningen har en varierande bebyggelse av bostäder och verksamheter. Norr om anläggningen ligger Sävåns dalgång och dess Natura 2000-område.

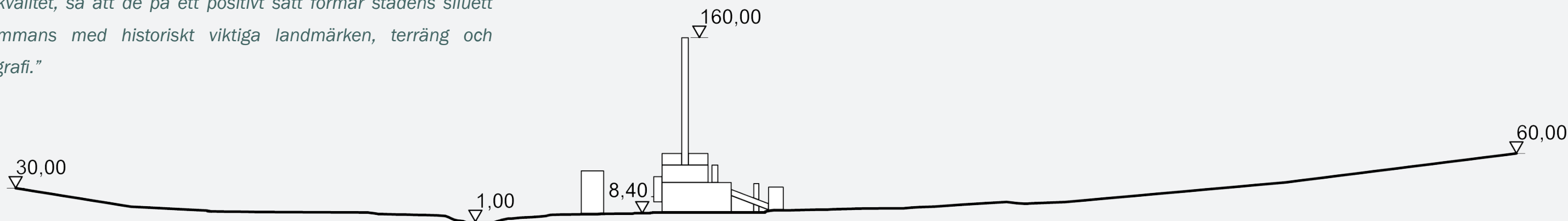
Platsen är även en av stadens viktiga entréer och en fortsatt utveckling av Sävenäs avfallskraftvärmeverk kommer att påverka området Sävenäs och stadens siluett och landskapsbild. Renovas avfallskraftvärmeverk är redan idag ett landmärke och en vidare utveckling kommer att förstärka dess närvaro i staden. Ambitionen är att tillkommande bebyggelse, både tillbyggnader till det befintliga verket och nya byggnader, bör utformas med omsorg och med en gestaltning som håller över tid.

Utformningen bör utgå från de intentioner som beskrivs i Göteborg Stads Arkitekturpolicy daterad 2018:

"Landmärken i staden, som utmärker sig på grund av placering, arkitektur eller höjd, blir symbolbärare i berättelsen om Göteborg. De påverkar stadens siluett och utvecklar den mentala bilden av hela staden. Byggnader som utmärker sig i stadsväven ska ha hög kvalitet, så att de på ett positivt sätt formar stadens siluett tillsammans med historiskt viktiga landmärken, terräng och topografi."

Flygfoto över Sävenäs

Området idag

1. Perspektiv från E20, väster

2. Perspektiv från E20, öster

3. Perspektiv från Gränsvägen, Fräntorp/Sävedalen

4. Perspektiv från von Utfallsgatan, väster

5. Perspektiv från Kvibergsvägen

6. Perspektiv från Lemmingsgatan, Utby

Analys av faktorer som påverkar hur byggnaderna upplevs i landskapet:

Dalgång och höjdparter

Hela industriområdet Sävnes ligger i Sävnes dalgång med omgivande höjdryggar som påverkar upplevelsen av verket från olika platser. Beroende på avstånd och var man befinner sig, bor eller arbetar framträder Sävnes avfallskraftvärmeverk mer eller mindre. Från flera håll möter verket himlen och horisonten, i andra fall framträder verket bakom berg och skog.

Vegetation

Trots byggnadernas storskalighet skymmer träd verket när man betraktar anläggningen på långt avstånd. Ju närmare man kommer desto påtagligare blir anläggningen. Främst gäller det när man åker längs E20, Västra stambanan och Von Utfallsgatan.

Årstider

Naturens färger varierar med årstiderna, sommar, vår, höst och vinter. Det är under perioden sen vår till tidig höst när träden

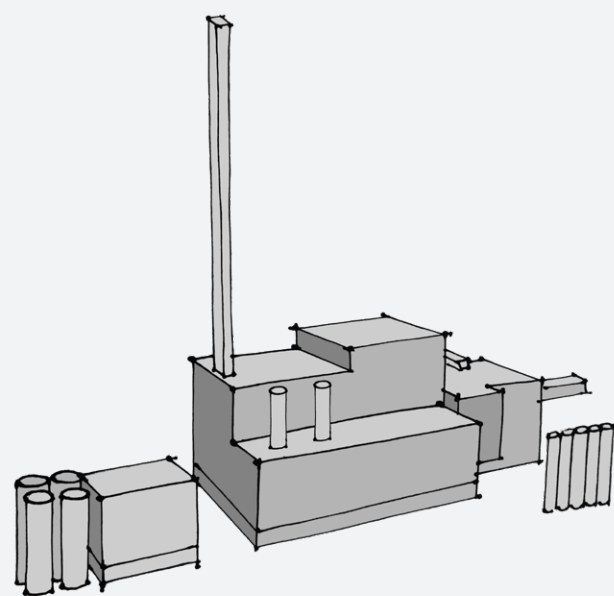
fortfarande har löv, som anläggningen framträder minst men allteftersom löven faller så blir anläggningens storskalighet allt mer påtaglig.

Väder och tidpunkt

När solen skiner blänker den ljusa plåten och glaspartierna reflekterar himlen. Disiga dagar smälter anläggningen in, och när dag blir till natt så framträder den belysta invändiga processen.

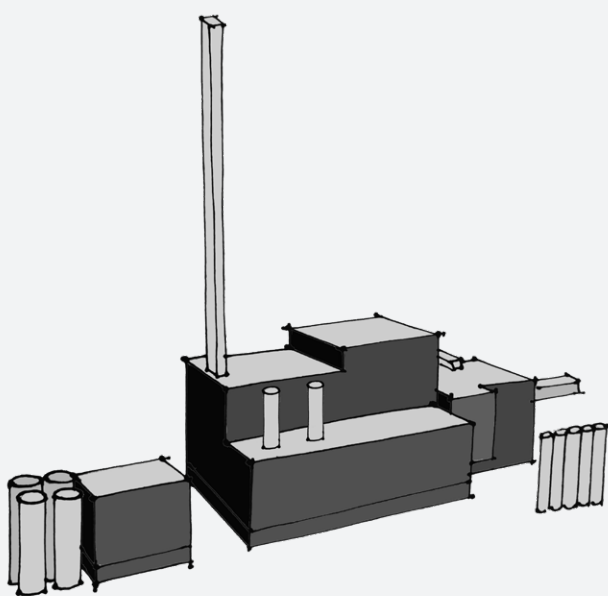
Koncept och skisser

Genom en utforskande designprocess undersöks inte bara en möjlighet, utan många. Genom dialog och utvärdering av upplevelsen av hur färg och form påverkar skala och uttryck har vi gemensamt identifierat ställningstaganden där vi bland de tidiga skisserna valt att arbeta vidare med att tydligt bryta av mot befintlig anläggning och hämta inspiration från klassisk industriarkitektur med förstärkt vertikalitet. Vi har testat, valt och valt bort. Det som finns kvar efter urvalsprocessen är det vi vill utveckla vidare!

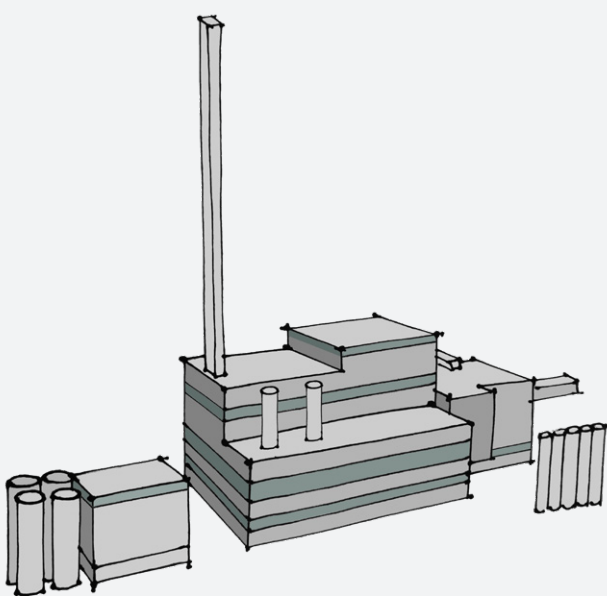
Skiss 1 - Ljus

Det första testet var att applicera samma formspråk och materialitet som på det befintliga verket, en ljus plåt som kunde monteras horisontellt eller vertikalt. Detaljeringen är inte synlig från långt avstånd utan anläggningen i sin helhet upplevdes än mer storskalig med ett sammanhållet material och formspråk.

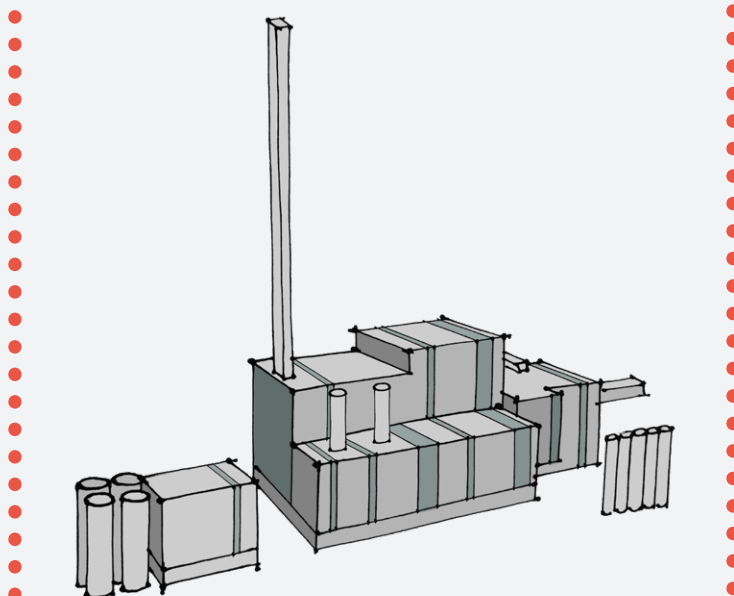
Skiss 2 - Mörk

För att tydligt bryta ner skalan testade vi en mörk kulör. En tänkt materialitet kunde vara plåt eller skivmaterial. Upplevelsen blev en alltför stor kontrast mellan det befintliga och det blivande och vi insåg att valet av kulör var avgörande.

Skiss 3 - Horisontell

Vi återvände till en ljusare kulör och testade att dela upp byggnadskropparna genom att skikta dem horisontellt. Det var framgångsrikt för att skapa en sammanhållen variation i det nya verket men horisontaliteten förlängde längden på anläggningen i sin helhet.

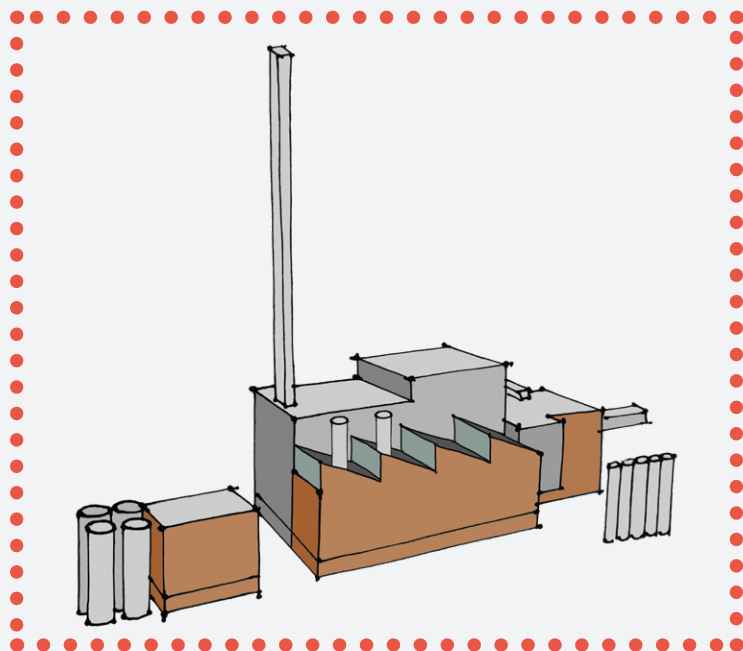

Skiss 4 - Vertikal

När vi i stället delade upp den nya anläggningen vertikalt skapades en rytm och balans i volymerna som vi uppskattade. Materialmässigt konstaterade vi att vi bör bryta av mot det befintliga verket.

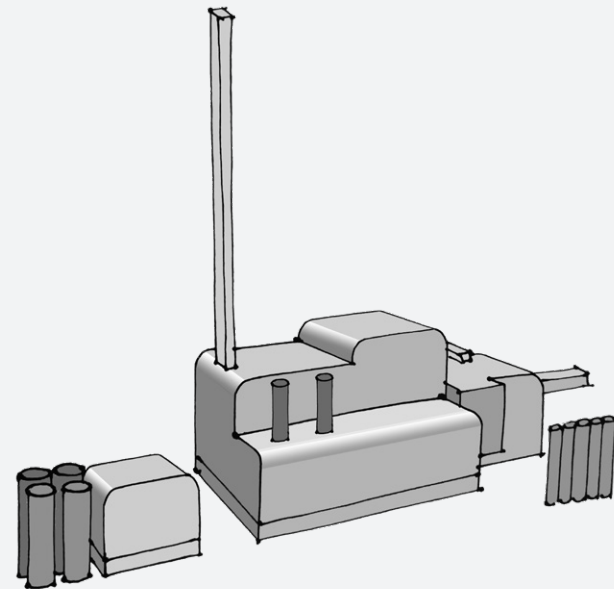

Koncept och skisser

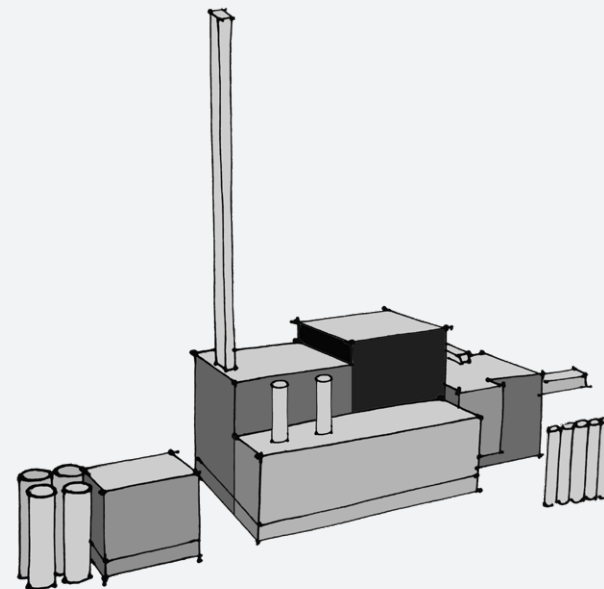
Skiss 5 - Klassisk industri

Vi testade även att blicka mot den klassiska industriarkitekturen och dess kvalitéer i detaljering, material som tegel och dagsljushantering ofta med sågtandade tak. Vi tyckte dock att de sågtandade taken adderar nytt uttryck som ökar brokigheten i en redan brokig kontext. Vi uppskattade dock en tyngd i sockeln och en antydning till en midja och en krona som vi gärna ville utreda vidare.

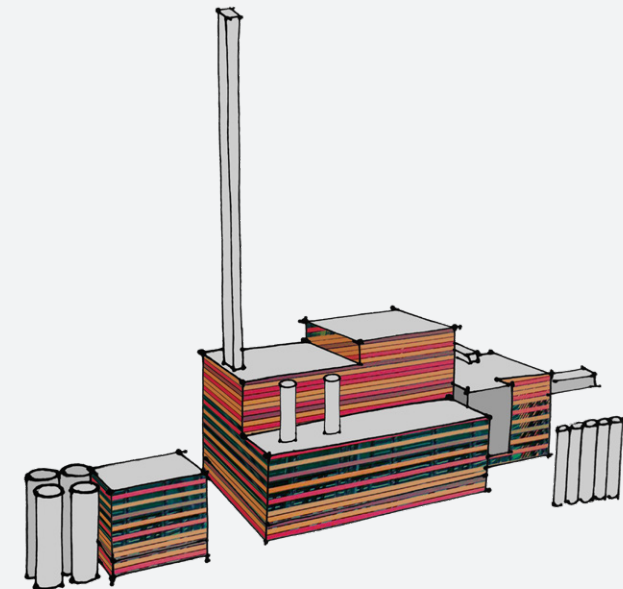
Skiss 6 - Rund

I kontrast till den klassiska industriarkitekturen var vi naturligtvis även tvungna att utreda mer moderna former. Vi såg en potential att bryta ner skalan genom runda hörn och runda takfötter. Även här adderades ett nytt uttryck där vi inte lyckades med att skapa ett volymmässigt samband och helhet mellan blivande och befintlig anläggning.

Skiss 7 - Olika kulörer/material

Tanken att vara trogen de respektive byggnadernas invändiga funktion och process var intressant. Genom olika kulörer och material bröts skalan framgångsrikt ner men med konsekvensen att anläggningen inte upplevdes som en harmonisk helhet utan snarare ostrukturerad och brokig.

Skiss 8 - En avvikande kulör

I den sista skissen var idén att skapa en färgsprakande nybyggnad som tydligt har en egen identitet. Tanken var spännande men med känslan att arkitekturen lätt dateras. Det kan bli svårt att addera tillbyggnader och den arkitektoniska helhetsbilden av anläggningen blev inte hållbar över tid.

Gestaltungsprinciper

Målbild

Ambitionen är att tillkommande bebyggelse, både tillbyggnader till det befintliga verket och nya byggnader, ska utformas med omsorg och med en gestaltning som håller över tid. De ska ha en hög arkitektonisk kvalité och utföras med hållbara och robusta material. Den stora utmaningen är att bryta ner skalan. Genom en tydlig volymhantering, välarbetade fasader, noggrant utvalda material och kulörer kan skalan brytas ner där en balans mellan byggnad och omgivning skapas. Förslaget ger en tydlig läsbarhet av nya årsringar men med målsättningen att anläggningen ska upplevas som en helhet där verkets volymer vävs samman.

Gestaltungsprinciper - Befintliga verket

De arkitektoniska gestaltungsprinciperna för tillbyggnader till det befintliga verket är att bygga vidare med de principer som etablerats under senare delen av 2000- talet. Här dominerar material som ljus TRP-plåt i varierande riktning med inslag av stora glaspartier. För att addera nya årsringar bör även nya tolkningar i detaljeringen av volymer och materialen plåt och glas appliceras.

Gestaltungsprinciper - Blivande verket

De arkitektoniska gestaltungsprinciperna för de nya volymerna hämtar inspiration från den klassiska industriarkitekturen, med kvalitéer i proportioner och detalj. Vi ser en klassisk industriarkitektur i modern tolkning som förenar historisk tyngd med en framtida lätthet och elegans.

Volymbearbetning och skala

Tillkommande stora byggnadsvolymer placeras väster om det befintliga verket. Med sina övergripande volymer och proportioner kan man läsa den som en tvilling av den befintliga anläggningen. Utgångspunkten är att dessa tvillingar inte ska smälta ihop till ett stort avfallskraftvärmeverk. För att bryta ner skalan och höjden delas byggnadskroppen horisontellt i tre delar. Underst en massiv och tung bas, ovanpå lättare volymer som smalnar av mot himlen. På det sättet skapas en klassisk och tydlig indelning med sockel, midja och krona.

Material och färgsättning

Sockel: För den nedre delen av verket föreslås en fasad av tegel. Tegel är ett solitt, robust och tidlöst byggmaterial som hör till den klassiska industriarkitekturen. Samtidig förmedlar tegel hållbarhet i tiden och adderar kvalité och urbanitet till kontextet. Med vertikala indelningar i fasaden bryts de stora fasadytorna ner och ett harmoniskt och lugnt utseende skapas som upplevs från långt håll. I den nära skalan får fasaden en ökad detaljering där portar, dörrar och fönster får sin plats i den rytmiska, vertikala indelningen.

Midjan: Mittenpartiet av det blivande verket föreslås få ett ljusare och lättare fasadmaterial i kulör som kopplar mot det befintliga verket. Skalan bryts därmed ner och nytt och befintligt knyts ihop. På gavelsidan mot väster föreslås två stora glaspartier som ramar in skorstenen. Glaset släpper in dagsljuset och verksamheten blir synligt för allmänheten.

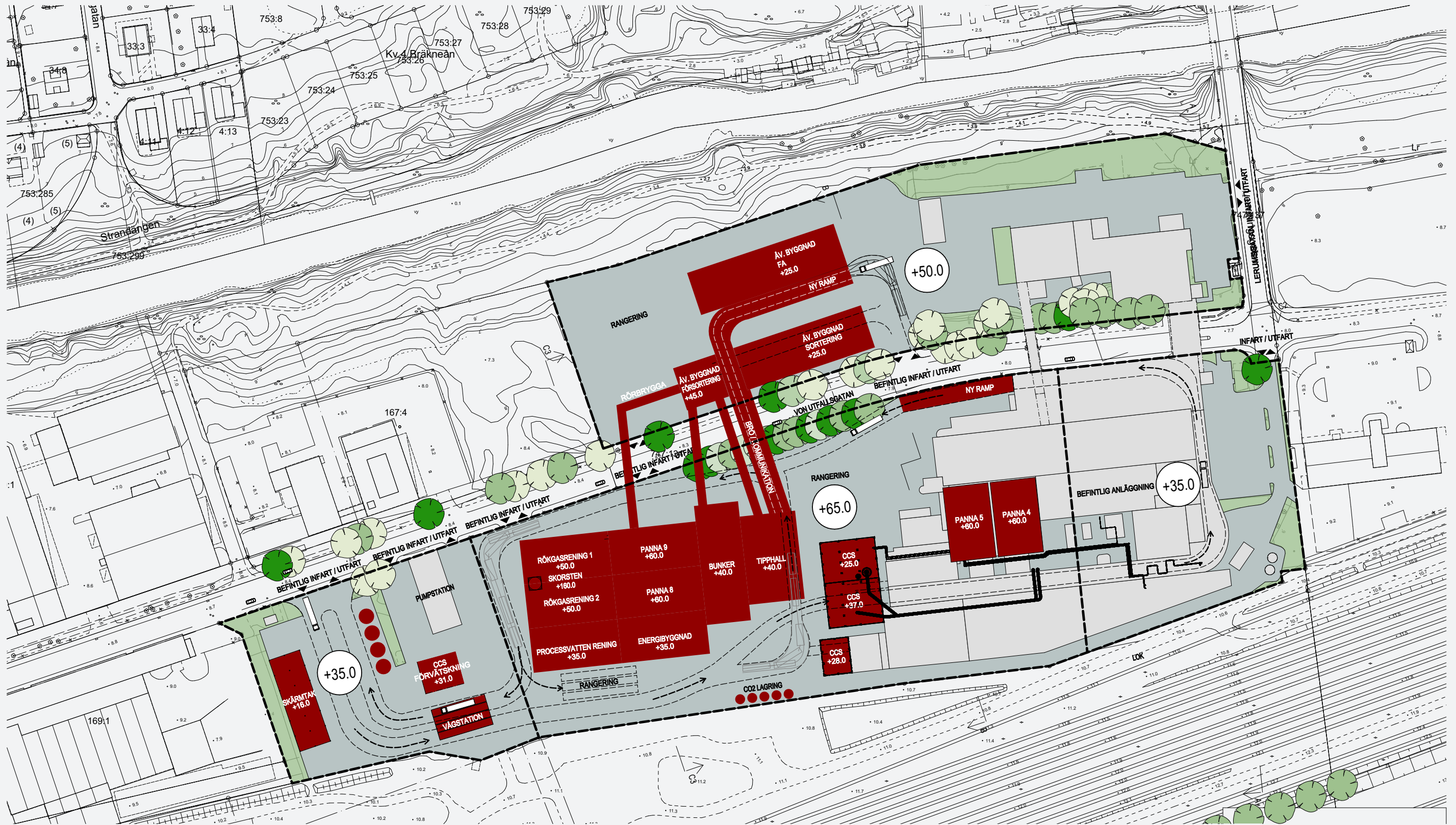
Kronan: Den vertikala sicksackformen av taket är ett exempel på hur byggnaden får en tydlig krona. Formen ger associationer till ett klassiskt sågtandat industritak. Till hälften tät, till hälften transparent varierar kronan sitt uttryck över dag och natt. Glaset och plåten reflekterar himlen och solen och solcellspaneler genererar en modern och hållbar energiproduktion i framtiden. Skorstenen eller spiran till kronan bör ges en fin detaljering, ett gestaltat element med en karaktär som skapar spänning både på nära och långt håll.

Detaljer

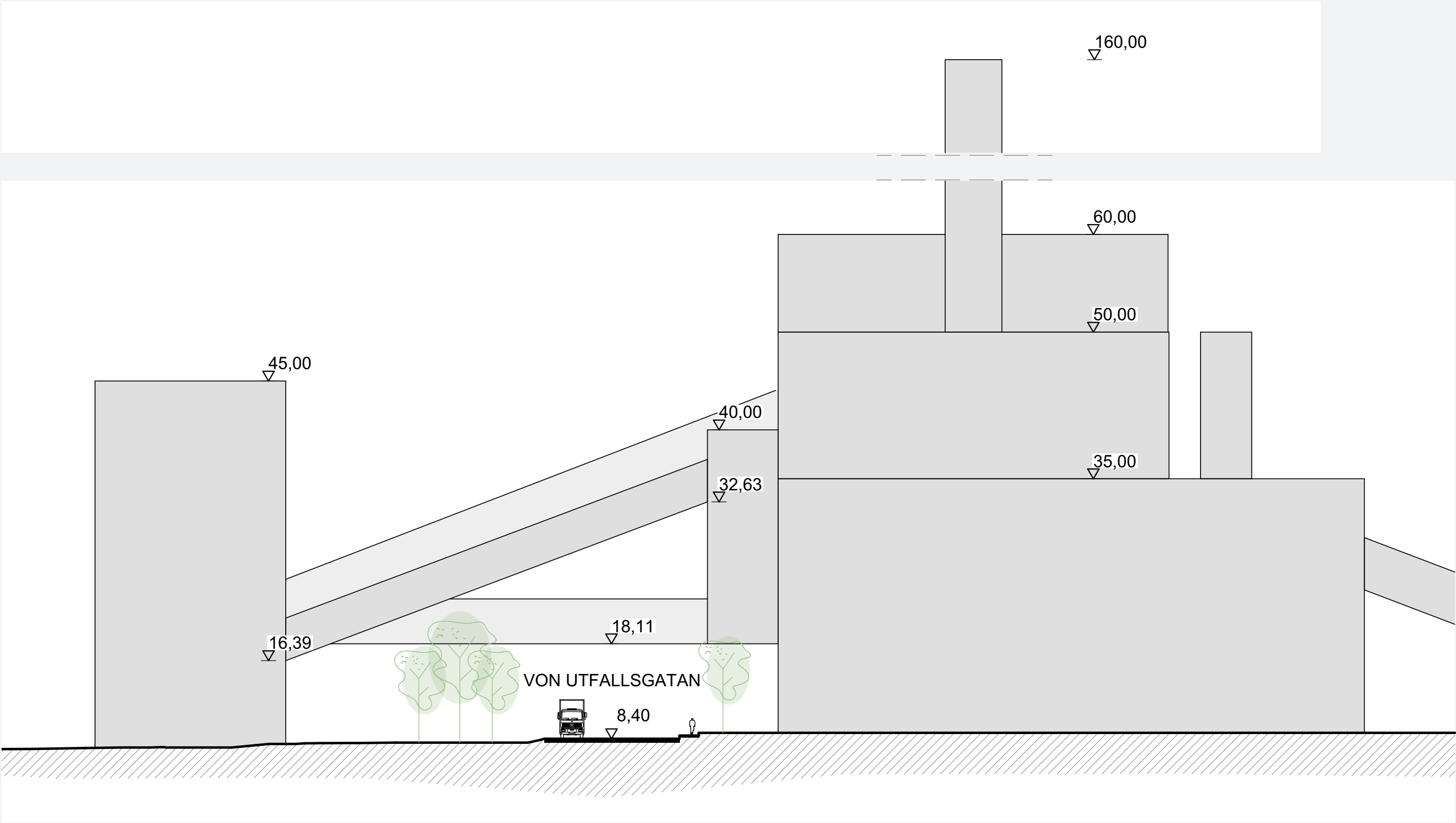
Omfattningen av stålkonstruktioner, trappor och annan utrustning går inte att redovisa i detta tidiga skede. Målsättningen är att skapa ett sammanhållet uttryck i materialitet och färg för transportörer, utvändiga trappor, silos och övrig utrustning.

Grönytor, angöringsytor och parkeringsytor kan med återbrukat material och omsorgsfullt arbete med planteringar bidra till en ökad mångfald i upplevelsen. Inslag av återbrukat material i form av murar av tegel och markeringar i mark, förstärker bilden av att vara ett projekt som visar stor hänsyn till miljön både lokalt och i ett större sammanhang.

Situationsplan

Sektion Von Utfallsgatan

Ny bebyggelse

Beskrivning av hur den blivande bebyggelsen upplevs i landskapet:

1. Perspektiv från E20, väster & 2. Perspektiv från E20, öster

Oavsett om man reser med bil, tåg eller cykel över kommungränsen till och från Göteborg så blir Sävenäs avfallskraftvärmeverk det sista eller första man ser. Kommungränsen mellan Göteborg och Partille går nämligen precis öster om verket. Verkets närvaro är påtaglig redan idag och med tillkommande bebyggelse kommer byggnaderna täcka en sträcka på nästan 500 meter. Ett positivt första intryck är viktigt och verkets framtida utveckling och identitet blir viktigt, inte bara för Renova utan för hela Göteborgsområdet.

De nya byggnaderna placeras väster om det befintliga verket. Med sina övergripande volymer och proportioner kan man läsa den som en tvilling av den befintliga anläggningen. Utgångspunkten är att dessa tvillingar inte ska smälta ihop till ett stort avfallskraftvärmeverk. För att bryta ner skalan och höjden delas byggnadskroppen horisontellt i tre delar. Underst en massiv och tung bas av tegel, ovanpå lättare volymer av glas och plåt som smalnar av mot himlen. På det sättet skapas en klassisk och tydlig indelning med sockel, midja och krona.

3. Perspektiv från Gränsvägen, Fräntorp/Sävedalen

Hela industriområdet Sävenäs ligger i Sävåns dalgång med omgivande höjdryggar som påverkar upplevelsen av verket från olika platser. Beroende på avstånd och var man befinner sig, bor eller arbetar framträder Sävenäs avfallskraftvärmeverk mer eller mindre. Från flera håll möter verket himlen och horisonten, i andra fall framträder verket bakom berg och skog.

4. Perspektiv från von Utfallsgatan, väster

Upplevelsen av anläggningen längs Von Utfallsgatan kommer att förändras genom förtätning av volymer både på norra och södra sidan. I första hand upplever man en tät sockel av tegel, men sockeln sektioneras upp både horisontellt och vertikalt för att bryta ner skalan. I den nedersta delen av sockeln kan fönster, dörrar och portar placeras och möjligheten finns att addera glaspartier i de större vertikala facken. Ovanpå sockeln placeras en lättare och modern konstruktion och på gavelsidan mot väster föreslås två stora glaspartier som ramar in skorstenen. Glaset släpper in dagsljuset och verksamheten blir synligt för allmänheten.

5. Perspektiv från Kvibergsvägen & 6. från Lemmingsgatan, Utby

Trots byggnadernas storskalighet skymmer träd verket när man betraktar anläggningen från långt avstånd. Ju närmare man kommer verket desto mer påtaglig blir anläggningen. Det är under perioden sen vår till tidig höst, när träden fortfarande har löv, som anläggningen framträder minst men allteftersom löven faller så blir anläggningens storskalighet allt mer påtaglig.

Bilderna illustrerar den storlek/volym på byggnaderna som detaljplanen möjliggör och den fasadgestaltning som ligger till grund för utformning av gestaltungsprinciper och visionsbilder

1. Perspektiv från E20, väster

2. Perspektiv från E20, öster

3. Perspektiv från Gränsvägen, Fräntorp/Sävedalen

4. Perspektiv från von Utfallsgatan, väster

5. Perspektiv från Kvibergsvägen

6. Perspektiv från Lemmingsgatan, Utby

Referensbilder & Materialitet

Ny bebyggelse

1. The Tate Gallery i London - är ett exempel både på en klassisk industriarkitektur och på moderna arkitektoniska tillägg. The Tate har en storskalig och enkel tegelvolym. Volymen är i huvudsak horisontell men den vertikala indelningen med både täta och glasade indelningar skapar rytm och balans. Ju närmre man kommer byggnaden ju mer upplever man detaljeringen och kvalitén i detaljerna.

2. Battersea power station - är ytterligare ett exempel på klassisk industriarkitektur med moderna tillägg. Bilden visar även på en uppdelning av byggnaden genom en sockel/bas, en midja och en krona. Sockeln i detta fall är de glasade partierna och entréer. Midjan en solid och slät tegelvolym som systematiskt delas upp genom vertikala glaspartier. Kronan en modern, enkel och stilren glasad volym. Värt att notera att i den klassiska industriarkitekturen adderas ofta enkla tegelornament som ökar detaljeringen i takfot och taknock, samt att glasindelningen, pga av tekniska förutsättningar, ofta är betydligt mindre och kvadratisk i sin form.

3. Jacobs University - visar på en volym som i huvudsak är horisontell men de täta och glasade indelningar framträder påtagligt vertikal på nära håll. Jacobs University är ett bevis på att även minimalistisk arkitektur i hållbara material som tegel har goda förutsättningar att bli tidlös.

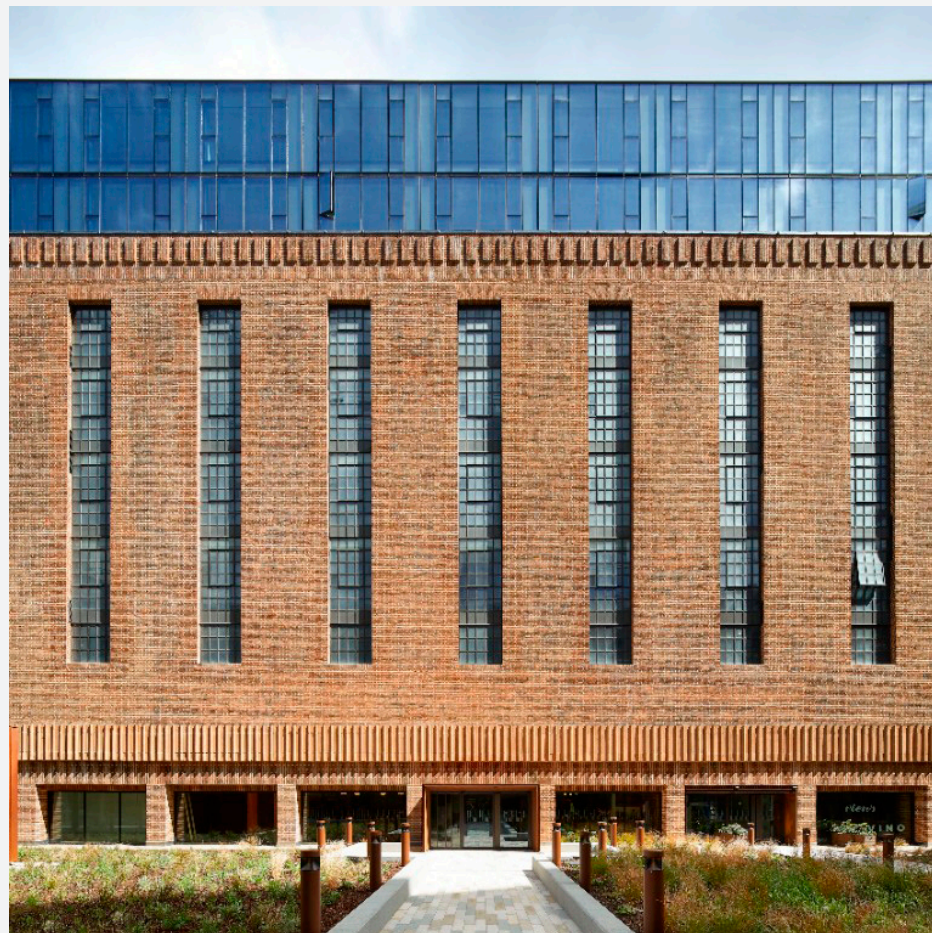
4. Kraftvärmeverk i Würzburg - symboliserar framtidens moderna, rena/gröna och hållbara industri. De blanka vertikala plåtarna och de transparenta glaspartierna vittnar om en anläggning som tar för sig och vill synas.

5. Rya Kraftvärmeverk - är genom sina stora glaspartier en transparent anläggning som gärna lyfter fram och visar sin process. Det skapar ett djup i utformningen och en variation över dygnet.

6. Rådhuset i Freiburg - symboliserar ett värdigt avslut på byggnaderna där kronan utformas med facetterade solcellspartier som reflekterar himlen.

1. The Tate Gallery, London, England

2. Battersea power station, London, England

3. Jacobs University, Bremen, Tyskland

4. Kraftvärmeverk, Würzburg, Tyskland

5. Rya Kraftvärmeverk, Göteborg

6. Rådhuset, Freiburg, Tyskland

Referensbilder & Materialitet

Tillbyggnader befintliga verket

1. Renova avfallskraftvärmeverk, 2024 - har genom åren kompletterats med flera tillbyggnader. Verket har även förändrat sin karaktär och utformning över åren när befintliga byggnaderna målats om med önskan om att skapa en enhetlighet. Spår och årsringar från historien har suddats ut till förmån för ett lugnt och harmoniskt uttryck. Men bakom färgen finns spåren kvar som vittnar om kreativ 80-tals postmodernism med sina diagonala plåtindelningar, välvda glasade trapphus och klassiska vita plåtkassetter.

2. Renova, skiss CCS-anläggning - Det enhetliga greppet är enkelt och förhoppningsvis tidlöst. I en första skiss på tillbyggnad av CCS-anläggning eftersträvas enkla och tydliga volymer. De staplas och vrids genom att rotera den ljusa TRP-plåten. När ljuset och skuggorna faller på plåten framträder volymerna.

3. Referens okänd - För att inte enbart fastna i ett enhetligt gestaltungsgrepp och uttryck bör även nya tolkningar i detaljeringen av volymer och materialen plåt och glas appliceras. Tillbyggnader blir därmed nya årsringar som berättar om Renovas, stadens och arkitekturens utveckling. Här föreslås att både utveckla nya komplexare former och att addera en ökad variation i plåt, dvs inte enbart en TRP-plåt utan andra bockningar och profiler, samt streckmetall och perforeringar. Material och kulör blir därmed intakt men uttrycket varierar.

4. Vitra Campus - har många fascierande byggnader som uppförts genom åren. 2012 stod SANAA:s Factory building klar. Byggnaden är klädd i en vit acrylplast, som vackert draperar fasaden. I Renovas kontext kan referensens uttryck tolkas som plåt.

5. Delacombe Stadium - Visar på möjligheten att addera en veckad yta av opalt glas som kvällstid synliggör anläggningen genom att släppa genom ljus.

6. Vanille Gymnasium - är ett liknande exempel där opalt glas antyder en belyst process kvällstid.

De sista två bilderna visar på en modern arkitektur som med förhållandevis enkla medel skapar en robust och tidlös arkitektur.

1. Renova avfallskraftvärmeverk, 2024

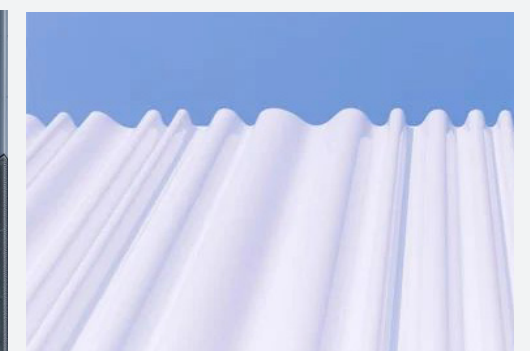
2. Renova, skiss CCS-anläggning

1. Renova avfallskraftvärmeverk, 2024

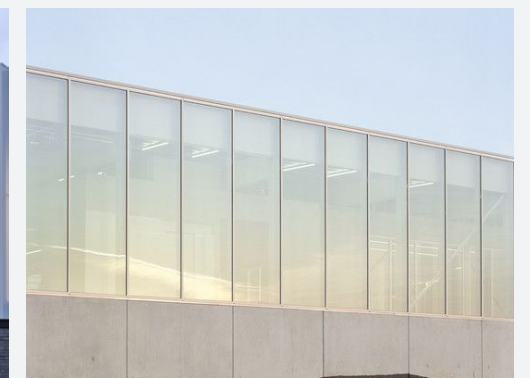
3. Referens okänd

4. Vitra Campus, Weil am Rhein, Tyskland

5. Delacombe Stadium, Delacombe, Australien

6. Vanille Gymnasium, Villefranche-de-Lauragais, Frankrike

Visionsbilder

Bilderna illustrerar den storlek/ volym på byggnaderna som detaljplanen möjliggör och visualiserar gestaltungsprinciperna

Perspektiv flygvy från öster

Visionsbilder

Närbild från järnvägsområdet

Visionsbilder

Perspektiv från sydöst

